

การดำเนินงานด้านคุณภาพน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. โครงการค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำโขง
ในส่วนของประเทศไทย

2. โครงการค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์และประเมินผล
คุณภาพน้ำลุ่มน้ำแหล่งน้ำที่อนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟู
โดยกรมทรัพยากรน้ำ

3. โครงการค่าใช้จ่ายในการเสริมสร้างศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการประเมินคุณภาพ
ระบบประปาหมู่บ้าน

4. โครงการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรุกราน
ของน้ำเค็มบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

1. โครงการติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำโขงในส่วนของประเทศไทย

Water Quality Monitoring Station

กรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเครือข่ายการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำโขง (Water Quality Monitoring Network: WQMN) ในส่วนของประเทศไทย ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งภายใต้กองงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Division : ED) MRCs โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจติดตาม รวบรวมข้อมูลด้านคุณภาพน้ำ ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาในลุ่มน้ำโขง (วัดค่า 30 พารามิเตอร์)

➤ ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำจำนวน 10 สถานี เดือนละ 1 ครั้ง

❖ ผลการดำเนินงานปี 2568

คุณภาพน้ำในแม่น้ำโขง และลุ่มน้ำสาขาในประเทศไทยมีคุณภาพดีถึงดีมากในช่วงฤดูแล้ง และในช่วงฤดูฝนมีคุณภาพพอใช้ถึงดีมาก เพราะในช่วงฤดูฝน น้ำจะชะล้างสิ่งปนเปื้อนจากพื้นดินลงสู่แหล่งน้ำ

❖ ผลการดำเนินงานปี 2569

คุณภาพน้ำในแม่น้ำโขง และลุ่มน้ำสาขาในประเทศไทยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2568 ถึงเดือนพฤษภาคม 2569 มีคุณภาพน้ำไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินร้อยละ 9 เนื่องจากมีปริมาณสารหนู (As) เกินเกณฑ์มาตรฐาน (แม่น้ำโขงที่เชียงแสน และแม่น้ำกกที่เชียงราย) และมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินร้อยละ 91 โดยมีคุณภาพดีมาก ร้อยละ 35 คุณภาพดี ร้อยละ 40 คุณภาพพอใช้ ร้อยละ 12 และคุณภาพเสื่อมโทรม ร้อยละ 4

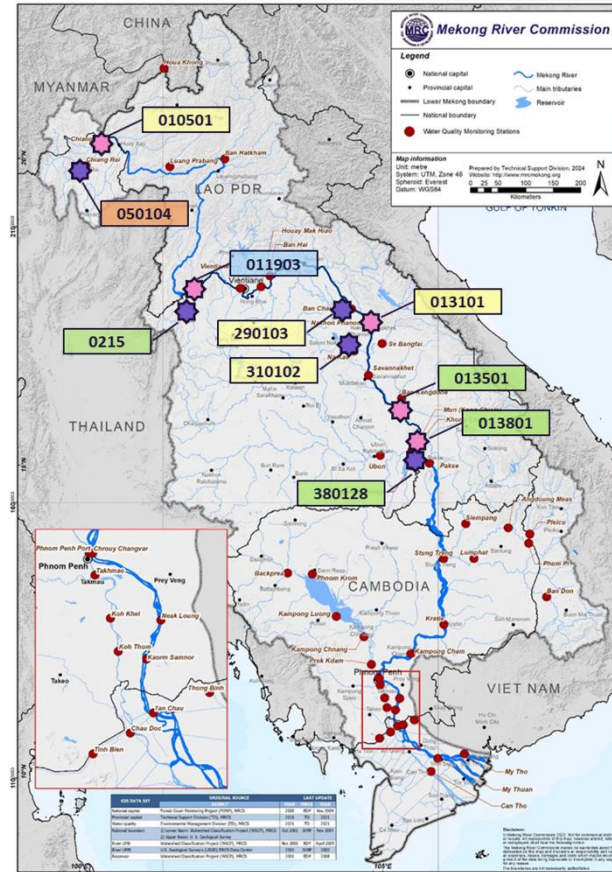
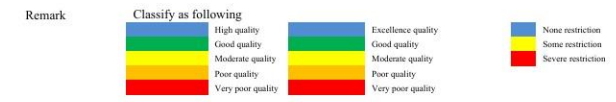

Table 3.1 Water Quality Indices scores for Mekong River and tributaries in 2024 and 2025

Stations	Protection of aquatic life		Protection of human health		Agricultural use			
	2024	2025	2024 (with BOD)	2025 (with BOD)	2024	2025		
Chiang Saen	8.64	8.47	89.98	90.08	90.34	90.35	Good	Good
Nakhon Phanom	9.17	9.86	89.81	89.96	90.08	90.16	Good	Good
Khong Chiam	9.31	9.72	90.20	90.25	90.23	90.27	Good	Good
Chiang Rai	8.75	9.31	86.06	86.97	88.89	89.26	Good	Good
Ban Chai Buri	9.58	9.44	80.28	80.41	80.49	80.56	Good	Good
Na Kae	9.86	10.00	90.34	90.35	90.08	90.16	Good	Good
Ubon	9.86	10.00	89.57	89.78	88.38	88.88	Good	Good
Mun	9.86	9.86	90.08	90.16	80.13	80.30	Good	Good
Overall avg.	9.38	9.58	88.29	88.49	87.33	87.49	Good	Good
Mainstream avg.	9.04	9.35	90.00	90.10	90.22	90.26	Good	Good
Tributaries avg.	9.58	9.72	87.27	87.53	85.59	85.83	Good	Good

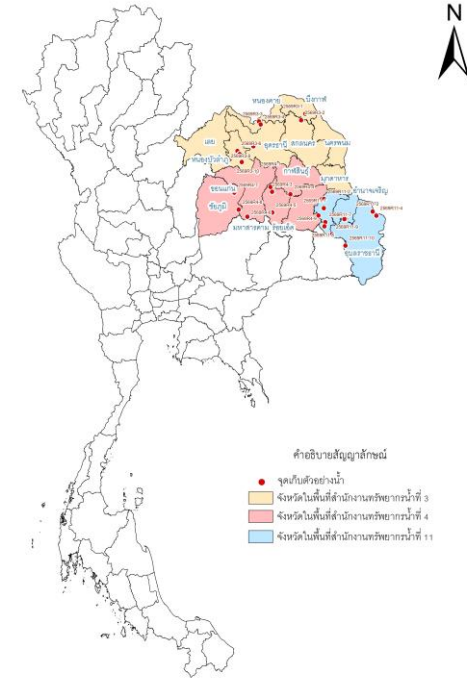
2. โครงการการวิเคราะห์และประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำแหล่งน้ำที่อนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟู โดยกรมทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อจัดหาน้ำสะอาดให้กับประชาชน นำไปใช้ในการอุปโภคบริโภค การตรวจติดตามคุณภาพน้ำของโครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ โดยกรมทรัพยากรน้ำ จึงเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ให้สามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัยและความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำ

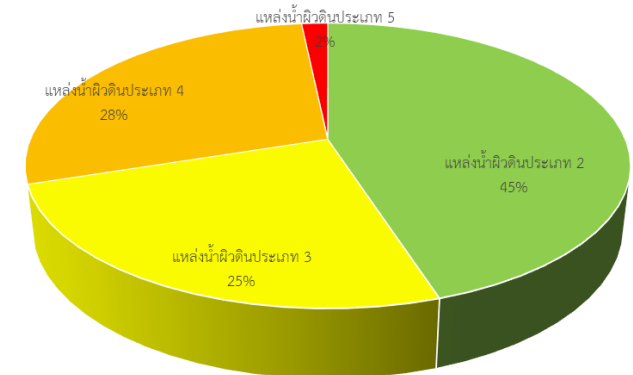
❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (แหล่งน้ำในพื้นที่ สทน.1-11 จำนวนทั้งสิ้น 100 แหล่งน้ำ เก็บตัวอย่าง 4 ครั้ง รวม 400 ตัวอย่าง ตัวแทนฤดูแล้ง 2 ครั้ง ตัวแทนฤดูฝน 2 ครั้ง) พบว่าแหล่งน้ำมีคุณภาพน้ำไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินร้อยละ 6 เนื่องจากมีปริมาณแมงกานีส (Mn) ปริมาณโครเมียม (Cr) และปริมาณสารหนู (As) เกินเกณฑ์มาตรฐาน และมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินร้อยละ 94 โดยจัดอยู่ในคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2 ร้อยละ 33 แหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ร้อยละ 23 แหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 ร้อยละ 28 และแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 5 ร้อยละ 11

❖ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (พื้นที่เป้าหมาย สทน.3 สทน.4 และสทน. 11 รวม 30 แหล่งน้ำ) ผลดำเนินงานปัจจุบัน วิเคราะห์และประเมินตัวอย่างแหล่งน้ำตัวแทนฤดูแล้งแล้วเสร็จ พบว่า แหล่งน้ำมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินร้อยละ 100 โดยจัดอยู่ในคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2 ร้อยละ 45 แหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ร้อยละ 25 แหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 ร้อยละ 28 และแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 5 ร้อยละ 2 แสดงดังกราฟ

➤ ดัชนีคุณภาพน้ำ ๕ พารามิเตอร์ ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen, DO), แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria, FCB), แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria, FCB), ความสกปรกในรูปของสารอินทรีย์ (Biological Oxygen Demand, BOD) และแอมโมเนียไนโตรเจน (Ammonia-Nitrogen: NH₄⁺)

ผลการประเมินคุณภาพน้ำในพื้นที่ สทน.3 สทน.4 และ สทน.11 ตัวแทนฤดูแล้ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3. โครงการเสริมสร้างศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประเมินคุณภาพระบบประปาหมู่บ้าน

กรมทรัพยากรน้ำดำเนินโครงการ ฯ เพื่อเสริมศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการบริหารจัดการระบบประปาเพื่อผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพบริการประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค บริโภค

❖ **ตรวจวิเคราะห์ และประเมินผลตามเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้ของกรมอนามัย พ.ศ.2563 (วิเคราะห์ 21 พารามิเตอร์)**

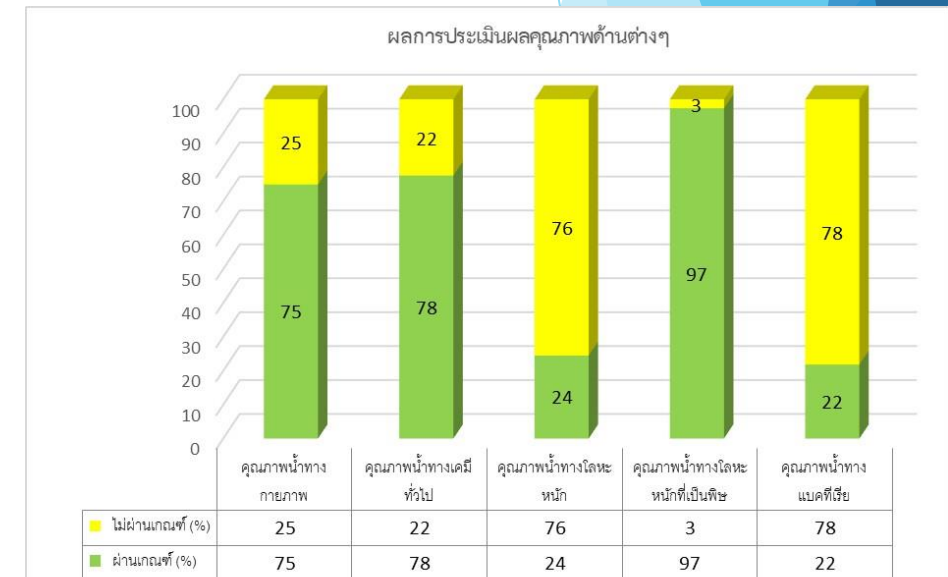
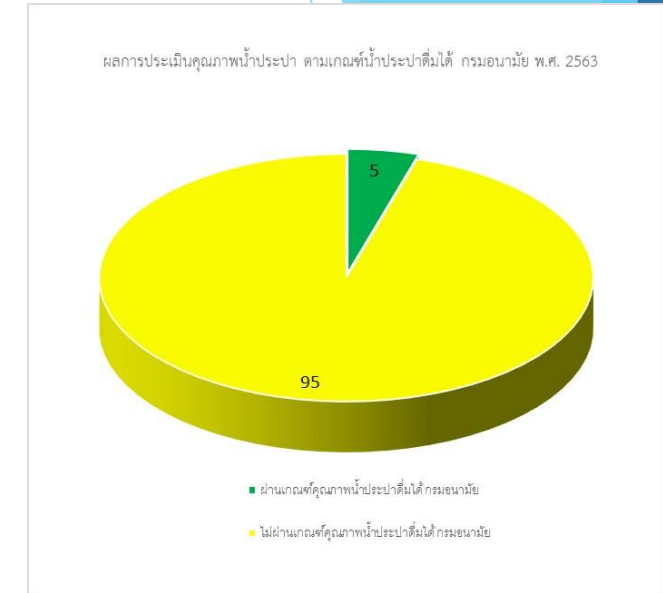
➤ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ระบบประปา จำนวน 520 แห่ง พบว่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 8 ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 92

➤ ปี งบประมาณ พ.ศ. 2569 ระบบประปาจำนวน 520 แห่ง

ผลการดำเนินงานถึงเดือนมิถุนายน 2569 วิเคราะห์และประเมินผลคุณภาพน้ำแล้วเสร็จจำนวน 454 แห่ง พบว่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 5 ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 95 แสดงผลดังกราฟ

กรมทรัพยากรน้ำแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการดำเนินการ เช่น ปัญหาคุณภาพน้ำทางแบคทีเรียไม่อยู่ในเกณฑ์ แจ้งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลระบบประปาเพิ่มคลอรีนให้มากขึ้น

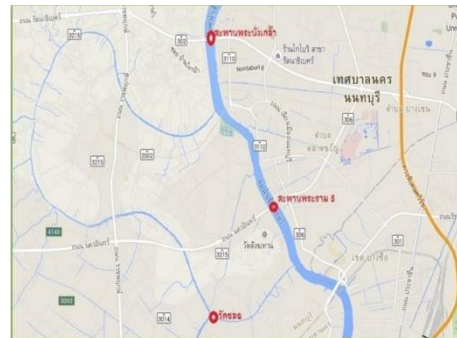

4. โครงการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुक้ำของน้ำเค็ม บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

➤ ตรวจสอบติดตามคุณภาพน้ำปัญหาการรुक้ำของความเค็มบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อเป็นข้อมูลเผยแพร่ให้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ นำไปใช้ประโยชน์

➤ ใช้เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตร

➤ สถานการณ์ปัจจุบันอยู่ในภาวะปกติ (ไม่เกิน 0.5 ppt)

รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुक้ำของน้ำเค็ม

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๘ กอววิจัย พัฒนาและอุทกวิทยาขอรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुक้ำของน้ำเค็ม เข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสาขา รวม ๓ จุด ดังนี้

ที่	จุดตรวจวัด	เวลา/สถานะ	ค่าความเค็ม (ส่วนในพันส่วน/ppt.)	หมายเหตุ
๑.	สะพานพระนั่งเกล้า (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๒.๕๘/น้ำจืด	๐.๒๐	ปกติ
๒.	สะพานพระราม ๕ (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๑.๑๘/น้ำจืด	๐.๒๕	ปกติ
๓.	วัดชอ (คลองบางกรวย)	๑๒.๑๘/น้ำจืด	๐.๒๘	ปกติ

(อ้างอิงมาตรฐานคุณภาพน้ำกรมชลประทาน)

หมายเหตุ เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตร

- ปกติ < ๐.๕ ppt
- เฝ้าระวัง ๐.๕-๑.๐ ppt
- เริ่มวิกฤติ ๑.๐-๑.๕ ppt
- วิกฤติ > ๑.๕ ppt
- ค่าความเค็ม เพื่อการเกษตรสำหรับยูเรียมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ไม่เกิน ๐.๕ ppt

ส่วนวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
กอววิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา
กรมทรัพยากรน้ำ
โทร ๐ ๒๕๒๖ ๘๓๙๔

รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुक้ำของน้ำเค็ม

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๘ กอววิจัย พัฒนาและอุทกวิทยาขอรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुक้ำของน้ำเค็ม เข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสาขา รวม ๓ จุด ดังนี้

ที่	จุดตรวจวัด	เวลา/สถานะ	ค่าความเค็ม (ส่วนในพันส่วน/ppt.)	หมายเหตุ
๑.	สะพานพระนั่งเกล้า (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๐.๐๗/น้ำจืด	๐.๑๘	ปกติ
๒.	สะพานพระราม ๕ (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๙.๕๐/น้ำจืด	๐.๒๙	ปกติ
๓.	วัดชอ (คลองบางกรวย)	๑๐.๕๐/น้ำจืด	๐.๑๙	ปกติ

(อ้างอิงมาตรฐานคุณภาพน้ำกรมชลประทาน)

หมายเหตุ เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตร

- ปกติ < ๐.๕ ppt
- เฝ้าระวัง ๐.๕-๑.๐ ppt
- เริ่มวิกฤติ ๑.๐-๑.๕ ppt
- วิกฤติ > ๑.๕ ppt
- ค่าความเค็ม เพื่อการเกษตรสำหรับยูเรียมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ไม่เกิน ๐.๕ ppt

ส่วนวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
กอววิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา
กรมทรัพยากรน้ำ
โทร ๐ ๒๕๒๖ ๘๓๙๔

